

ur av fornarí ætt framman- undan vísðar sær rætt at senda son á hernaðarligan kostskúla í Bienne á meginlandinum, og hagar fór tann litli Napoleon í 1779, tiggju ára gaml. Framligur mundi hann vera, og tær stóru byltíngarnar í franska samfelagnum hjálpti honum so væl á leið, at hann í 1794, 24 ára gaml, varð tilnevndur herovasti, yngsti franski generalur nakrantíð. Hann leiddi fronsku herferðirnar í Italia árið eftir og nókur ár seinni tiltiknu innrásina í Egyptaland. Í 1799 gjørdi hann statskvett og varð l. konsul í nýggja franska lýðveldinum, nýliga fylt 30 ára. Fimm ár seinni tók hann við uppskotinum hjá franska senatunum at gerast keisari.

- Eg seti meg ikki ímóti, skuldi hann siga so lítillátin. Halda tit tað vera okkara stóru tjóð til gagns og æru, taki eg við hesi tign.

Tað er ein skúlalærari, sum greiðir frá. Kundu Bonaparte ikki gerast fremstur í einum frælsnum Korsika, so mátti hann gerast fremstur í øllum tí franska ríkinum. Skúlalærarin man vera errin av sínum landsmanni, tíðin er komin at siga honum, at heima á klettunum, á fjarskotnum oyggjum langt burturi í Atlantshavi, minnst tey hann enn og doyða sínar dreingir Napoleon.

- Tað kundi ikki komið okkum til hugs at gjørt her á Korsika, sigur hann speiskliga. Tann maðurin var landssvíkjari.

Korsarurin

Nólsoyar Páll

Tað ræður um at vera í innara borði á vegnum og koyra tann leigaða Twin-go-bilin við sólini norður um fingurin ella fram við knúgvunum vestanfyr. Har norðuri ber til so dánt, bilar fáa møtst í innvikum inn í bergsvegin, men vestanfyr er vegurin einki mædari enn ein rók í Bein-svørði, ein smøl rás við ongum stabbasteinum, og har frammi undan einum kneysa kemur bussur í móti. Tann litli bilurin má bakka, tað er bara at blunda og vóna tað besta. Vegir eru, sum ganga inn í dalar og upp í fjøllini, tryggari kanska at koyra, men har skal vera so oyð- ið, at fólk kunnu hvørva og ikki koma aftur aftur. Tíknir av nútíðar korsarum, ið franskir myndugleikar hava ríkið upp á land?

Korsarar vóru teir tiltiknu sjórænarar, sum gjørdi seg inn á handils- skip í ófriðartíðum. Onkur skal hava hoyrt um tey løttu og skjótu skipini eisini í norðurhøvum, og vit vita, at turkarnir, sum komu upp á land í Føroyum, vóru ikki allir úr Turkalandi. Kanska er onkur dropi av korsikanskum sjórænarablaði eftir í føroyingum, og hvussu langt mundi í

grundini vera ímillum hendan Korsika Pola og okkara Nólsoyar Páll? A myndunum eru teir ikki ólíkir, hvørki í stóð ella dæmi. Teir eru javnaldrar, Páll eini trý ár eldri enn Poli, og at franski keisarin varð vírdur sum hetja og reystmenn í Føroyum, tað vita vit. Sagan sigur, at Nólsoyar Páll bygd "Royndina friðu" til at vinna føroyingum nýggjar ræsur undan haftinum hjá einahandlinum, og at hann gjørdi sína seinastu ferð við henni til at útvega landinum neyðsynjarvørur í hungursárunum, meðan Napoleonskríggini leikaðu á.

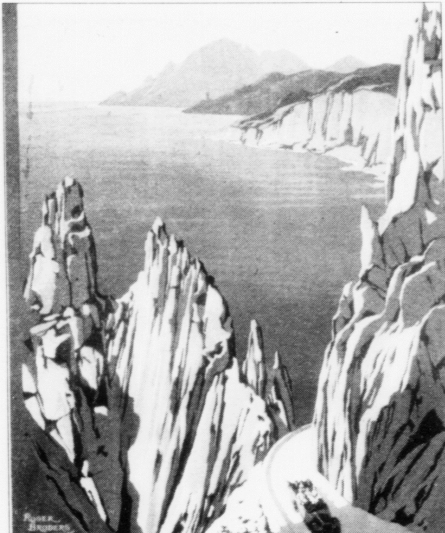
Sagan sigur ivaleyst satt, men ikki einki kann vera um tað, sum John Davidsen vildi vera við. Júst hesi árin eftir at eingilsmenn høvdu bumbað Keyptmannahavn og tikið allan tann danska flotan, vórðu kaparabrev í hóptali latin donskum skiparum, og fleiri teirri gjørdust múgvandi menn av at taka eingilsk handilsskip, ein teirra Jürgen Jørgensen, tann seinni so gitni Jørundur Hundadagkongur í Íslandi, hann, sum varð orsök til, at Effersøe-ætting kom til Føroya. Hesir skiparar vóru korsarar við velsignisli frá myndugleikum. Men vágiligt var, og nógvir teirra endaðu saman við manningum sínum í eingilskum varðhaldi, stúgvadur saman í árávis um borð á tí danska flotanum, sum eingilsmenn høvdu tikið.

Híðani sæst niður í djúpa vík. Har liggur eitt gamalt træskip undir segli, stutt er tað, men sterkt byggt. Eingin kanón sæst, men skipið kundi líkst tí slagnum, sum tey kallaðu korsarar. "Royndin friða"? Kann tað hugast, at Napoleon og alt hansara krígsveldi gjørdi Nólsoyar Páll til føroyskan korsar?

Samband og sjálvstýri

Tíðindi í útvarpinum siga, at 13 ymiskar sjálvstýrisbólkir og flokkar hava havt ráðstevnu og samtykt at standa saman í stríðnum fyrri stórra sjálvstýris. Teir eita nøvn sum Korsikanska tjóðarfylkingin, Savningin fyrri fullveldi, Loysingarflokkurin, Livi Korsika, Endurreisn tjóðarinnar, Fólkaraðið og frælsi, Nýggja heimlandið.

Skúlalærarin hevur ilt við at greiða frá, hvat tað er, ið skilir hesi fólk og hesar flokkar, eingin veit tað rættiliga uttan bara, at teir hava klandrast og klórast sínámillum í mong Harrans ár. Men hann heldur tað vera skiligt, at tá ið sterkar kenslur í fólkunum ikki sleppa fram at verða settar uttan fyrri politiska ávirkan í so langa tíð, so kemur innan- hýsis klandur í av sær sjálvum, og tey, sum áttu at samstarva, fara at høgga hvørt í annan. Eitt eru hesar 13 fylkingar kortini samdar um: At tað vápn- aðra stríðið má fáa ein

Vesturstrond á Korsika

enda, Ivaleyst er tað tí, at FLNC, tann loyniliga frælsisrørslan, ikki er við.

Nú standa politistar aftur fyrri bankadrymar og peiggja við sínum svørtu byrsum. Ein stóru, bláur vörubíur við lögreglu- skelti og blunkandi lyktum er settur á skák mitt á vegnum, og menn renna ímillum við antennutólum fyrri oyrunum. Dagliga eru tilíkir tilburðir, og eingin veit longur, um tað eru vanligir brotsmenn ella viðgongd sjálvstýrisfólk, ið her verða jagstrað.

Korsika er fangað í einari fellu og sleppur ongan veg, heldur lærarin fyrri. Eitt stýri, sum ikki vil víðurkenna annan tjóðskap enn sín egna, kann ikki ynskja sær nakað betri enn eina vápnada mótsøðu. Um tað so bara er ein lítill bólkur av heilavillum ella av politiskum sveimarum, so geva tey fyrstu skotini hesum stýri møguleika at senda trygdarfólk og politistalið út í hvønn krók. Tá hevur stýrið treytalest vald og eingin samrøða fær verið.

- Hvussu tá við sambandsfólkunum?

- Sambandsfólkini eru allastaðni, men tey siga sum minst. Tey vita, at tekur franska stjórnin ríkisveitingarnar burtur, so er einki samfelag eftir. Franskur politikur hevur verið í tveimum øll árin. Hvørja ferð ónøgðin er farin at kóka, so verða fleiri pengar sendir og meira polití: gávur og harðræði í senn. Pengarnir verða latin umsitingini í ráðum og stýrum og kommunum, ein nót liggur um alla oynda, og í hvørjum knúti sita landsmenn okkara og býta út pening, sum teir fáa einastaðni úr erva. Tað eru sambandsmenn, ið ráða fyrri gerandisdegnum hjá fólkunum her. Øll vita tað, og tann óhugsandi fólkakvøðan um eitt møguligt sjálvs-

Napoleon á veg til oynna Sankta Helena, har hann doyri 5. mai 1821

tann jarnharða umsitingin av stórum og smáum. Politikkur er at eiga vónir og finna leiðina í felag at gera tær til veruleika, men í dag er tað, sum kallast politikkur, einki uttan persónskappingar, lýsingarherferðir og undirhald.

- Og hvørjum skuldi henda oyggin kunnað liva av? spyr skúlalærarin. Ferðavinnan er ræðulig, hana skal eingin ynskja sær. Í tveir mánaðar, juli og august, verður fólkatalið fimmfaldað, hjá okkum, ið búgva her, er alt ein marra. Her er so nóg um at vera, at fólk í hóptali kemur av meginlandinum at stíla fyrri og veita tenastur. So fara hesar ongsprettarnar av stað aftur og hava bitið alt niður á svaðasvørði, og av inntøkunum skulu tey, ið eftir sita, liva allar hinar tiggju mánaðarnar í árinum. Hvussu skal hetta verða. Tá er ólíka lættari at fáa fasta franska lön, sum eg sjálvur.

Síggi, at húðin spennist um kjálkabekkin, ein hevur hug at siga okkurt harðliga, og nú kemur nevin fram, ein fingur peikar upp í loft: Tað er sum ein mynd av oynni sjálvari.

Er nókur vón? Robert Colonna er ikki bjartskýgdur. Hann sær eitt Frakland og eitt Europa, sum ikki longur hava aðrar hugsjónir enn at vaksa í valdi og í ríkidømi. Einki er eftir uttan tær friu marknaðarkreftirnar og

A Mamma

Di i nostri ricordi i piu lontani

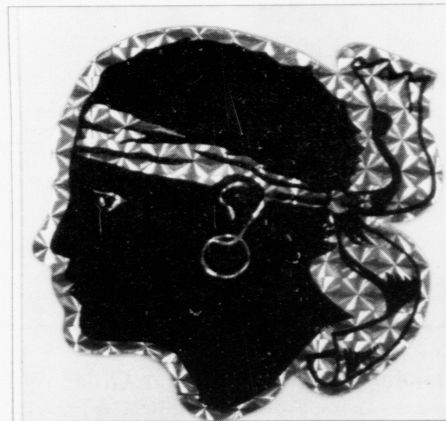
Eri

a nostra fontana di vita e fada di i nostri sogni a regina di dolcezza a ghjese di nostre preghere u nostru fiore di speranza a nostra strada di lumera u nostru fiume di dolcezza a nostra forza per l'avene.

Di punta a San pedrone piu altu che e salvatiche altagne vulemu scrive u to nome a l'inchjostu di

Lýsing á korsikonskum, andlát

At eiga vón, at siggja gongda leið. Har uppi á tindunum, sum fingurin peikar á, glitrar kavín í sólini. Kanska áttu vit at skotið upp, at tey sendu nakrar korsarar úr frælsisrørsluni til Íslands at vita, hvat har verður gjørt. Ella hvi ikki til Føroya?

Korsikanska tjóðarmerkið

